

БНЪИГИ КОРР.

НАРОДНАЙ
ХОНТУРУОЛ
СТРАНИЦАТА

МАССА ХОНТУРУОЛЛУУР

Хайнат общес-
твенной редакция-
тын аналлах та-
хаарыта № 2 (4)

Урут бэчээттэммижэ эргиллэн

Оройуоннаары мясомолкомбинат сүөһүнү тутар уонна өлөрүгү тууһунан үлэлэрингэр үгүс-итэ-дэстэр. Сымаллар уонна общественнай байыга-дуолга эппиэтнэ-лэһэ суох сыманнаһыттар та-аарылыбыттарын тустарынан народнай хонтуруол оройуон-наары комитетин уонна хонту-руол группатын туһаахтары-гар аналлаах боппуростар дүүллүмүттэрэ. Ойно туһаан-чаах буруйдаахтарын таһаар-быт хоромньуларыгар сөптөөх төлөбүрдөр, нэчэттэр оҥоһуллу-буттара. Ылыллыбыт дьаһаллар түмүктөрө уонна таһаарылыбыт итэ-дэстэр кизэтик ырытыллан «Сана олох» хабыакка сүрүл-лүбүттэрэ.

Ол эрэри, билгитин көстөрүн кутар, приемнай пууннар со-рох приемниктара урукку итэ-дэстэригэр сөптөөх түмүктэри оҥостуммакка, бары дьаһаллар-ын хатылаан, өссө дорыгэтти-лэр. Биллэрин кутар, комбинат үрдүнэн 1970 сылга сүөһүнү күһүмүгү өлөрүү сэттинэн ий саагыгар бүтүттэ. Оттон 1971 сыл тохсунуу бастагы күнүгэр 245 ынах сүөһү 101 сибини-нэ уонна 13 сыгы өлөрүгү-бэнкэ хаалла. Атыннык этэх-дэ, сүөһүнү өлөрүү бүтүтүгү-нэнэ 2 ий устата өлөрүү а-дын оҕорон бухгалтерияда тү-һэрбитилэр.

Сүөһү өлөрүлэн баран госу-дарство мекылаатыгар бириэмэ-тигэр киллэрэлибэтин хайдах сөптөөгүнэн аарыахха сөбү? Приемник Батакинов А. И. Ка-линин аатынан колхозтан 200 ынах сүөһүнү советуопкалаабы-та уонна Сивцев М. В. «салаа-тагынан өлөрбүттөрө». Ити сүө-һүлэр эттарин мараһымыга биэрбиттэрэ. Оттон өлөрүү а-дын 1970 сыл иһинэн оҕорон киллэрбэтэрэ. Комбинат старшай бухгалтера Бурашев М. И. хас да төгүлээх модьуйутун эрэ таһыттан, ити акт Сивцевынан 1971 сыл тохсунуу 15 күнүгэр эрэ нэһилэ оҥоһулан түһэри-линнэ. Оттон көсгөрүнэн, эти дымнээх ороскуоттааһын току-муоннар түмүктэринэн, нуорка быһымтынан ымыллыахтаах эт-тан 11 центнер ыраас эт итэ-дэс буолан государствога улахан хо-ромньу таһаарылынна.

Үгүс тардаммакка эрэ, уруу критикада тардыллыбыт прием-никтар үлэлэрингэр кылгастык тохтууу баарылар. Сивцев Д. В. ааспыт сыл сүөһүнү итэ-дэстээн бэрт албах эрэби таһар-быта. Оттон быйыл үс ынах-арыс сибининэ итэ-дэстээх да, ону куюбатыгар-манкытыгар да оустарбакка, бэрт холкутук сылдыр. Итинтэн биэр сүөһү-түн Ленин аатынан колхоз чи-лиһэ Борис Седалищев булан быйыл тохсунууга адалан өлөртөрдө. Одьулуун нэһилэ-гитэн госзакупка туптут 2-1 сүөһүтүттэн, күһүмүгү өлөрүүгэ маһаһыг тыһынаах ыһаһын-нар туптан 99 центнер эт та-һары түстэ. Кини ити гүөхтан

тахсыбытын быһаара да барда-Урукку итэ-дэстээбит сүөһүтүн иһигэр-үөлүгэр 4771 кг-та биһи докүмөнү түһэрэн, сирайдэммит итэ-дэстэбиттэн 625 солкуобайы кө-бүрттэ.

Приемник Сивцев П. П. аас-пыт сылга итэ-дэстээбит иһигэр-үөлүгэр 957 солкуобайдаах си-рейдэммитин аахсарга кыһалан да көрбөт. Бөйөтүн подотчетут-тан 3747 кг сүөһү иһин-үөлүн итэ-дэстээбитэ бука таах хаалыа суога дин эрэннэххэ сеп. Оч-гон мясомолкомбинат сүрүн средствотыгар сылдыр аты үк-сүн бөйөтүн чааһынай наадым-гар көлүнөн ырааран, туһата суох өлөрбүтүгэр акт оҕорон түһэрэрин эмнэ наадалаарынан аахпат. Ити эт айбар 4 тонна от, 2 центнер фураж ба-рыллыбыта өбөөт! Ол үрдүнэн эт ырыганаан өлүүтүн дьэ хайдах сыаналыахха сөбү? Билгитин өл-өрбүт атын оннутар госзакуп-

ка биэр аты ылан көлүнэ сыл-дыр. Онтуката эмнэ куолутуула, эмнэ эт онугар саһыл аһылыга бусларай?

Сивцев П. П. итин таһынан, саага дьылаары ахсаана да бы-лыттыг турутууна улахан куһа-нан оруттараах. Иһинэа икки сүөһү итэ-дэс, 11 сибини-нээн чааһынай дьоннортон со-ветуопкалаан баран онно өлөрүү ахтатын да оҕоро илик. Күһүн өлөртөрбүт 636 ынах сүөһүтү-тан нуорматтан 27 центнер эт итэ-дэс ыла. Итин барынан «кыра дьылаанна» аарар ба-дахтаах, манна ханнык да суол-таны биэрбөккө көгүл-былас туттуна сылдыр.

Үгүс итиник арылах чах-чылары этэн туран, ыһытыл-лар: государствонай байыга-дуолга маннык эппиэтинэа суох быһымалар сылан сыһын аайы тоҕо салганан тахса туралларый? Туох ханнык иһиннэ,

ити сорох приемниктар бэйэлэ-рин туһааннаах абэһинэстэрин куһаранык толороллоруттан, государство, нуруот иһингэр эппиэттээх үлэс сылдыр курдук санамматтарытан тахсар. Ол да иһин тариаталарын кытта би-риэмэтигэр ахсааннарын аах-сыбаттар, отчуоттаабааттар, оч-гон куотун, уһата сатымаллар. Маннык быһым общественнай байыга-дуолга эппиэтинэа суох сыманнабар дьонтон эрэ тах-сара чуолкай.

Сүөһүнү күһүн өлөрүүгү ары-лах сиринэн киһинэн, үчүгэй тэрэһиннээхтик ытар наада-лаах аҕа. Оттон билиэхэ эти наһаа үгүс сиргэ тардаган, үчү-гэй хонтуруола, тэрэһинэ суох ыһытылар. Ол түмүгэр масо-молкомбинатка түөрт приемник онугар 14 киһи үлэлээтэ. Хо-лобур, советох Эрилик Эристин аатынан колхозка сүөһүнү өлө-рүү биэс сиргэ ыһытылынна. Ити

советох приемник Елисеев Е. Е. барытын көрө сылдан хонту-руоллуур кыада суох буолуу-тутар тириэртэ. Билигин киһи подотчетугар 35 ынах, 8 сыг-гы сүөһү итэ-дэстээх. Бу туохтан буолбутун билгитин быһаччы этэ-көбүлөр күчүмэйдэ. Холобур, ки-һи колхозтан биэс убаһаны ор-дук ылан өлөрбүт, ону колхоз баһаасытыгар хайдах аахсан сылдыра өссө биллибэт.

Сүөһүнү сир аайы өлөрүү, итин тэҕа, эти көрүүгэ-хара-һыга, тийэһигэ үгүс хоромньу-ларга тиэрдэр. Холобур, Карл Маркс аатынан колхозка 18 убаһа этин суор ситэ. Сорох сирдэргэ эти наһаа кирээстээх-тик, сатандартка сеп түбэһэт-тик ыһытылар. Эмнэ үгүс хо-ромньу тахсар.

Государственный байыга-дуолга маннык эппиэтинэа суох сыманнаааччылары кытта ха-һаһыта дьэри айаһаа, ула иһи-нэһигэ эрэ оҕосто сыдыабы-тый?

Н. КУЗЬМИН,

народнай хонтуруол группатын председателэ.

ТЕХНИКАНЫ КӨРҮҮГЭ-ХАРАЙЫГА УОННА
ҮЛЭЛЭТИИГЭ ЭППИЭТИНЭИ ҮРДЭТИЭХХЭ

Народнай хонтуруол комитетта сотору-таагыга оройуон хаһаайыстыбаларыгар техниканы көрүүгэ-харайыга уонна үлэлэтиигэ эппиэтинэа суох быһымалар таһаарылыбыттарын туһунан боппуросу-ну көрдө.

Оройуон хаһаайыстыбаларыгар уонна «Сельхозтехника» холбоһугар 300-ка трактор, 160-тан тахса автомашинна уонна 800-ка тыа хаһаайыстыбатын араас массымналар бааллар. Бары корүү-харайымы турута билгитин да олуе мөлтөх. Бир да аналлаах площадка суох, баара эрэ 264 мэтэстээх 29 га-ражтар, 3 навес бааллар. Трактордар уонна автомашиналар 57 эрэ бырыһыан-нара гараһынан хааччылыбыттар.

Оройуонга техниканы туһунан ту-ругун уонна ону тупсарар дьаһаллар тустарынан райсовет тохсус сессиятын быһаарымын, народнай хонтуруол ко-митетин уураабын хаһаайыстыбалар салайааччылары толорботулэр. Ону аа-һан биэр үгүс итэ-дэстэр салганан та-һаарыллыбыттар.

Тыа хаһаайыстыбатын араас массым-наларын ыраастаабакка, орунуохтааба-ка сир ахсын аһаҕас халлаан аһыгыр-ыһаан туруоруу таһаарыллыбыт. Ити тү-мүгэр оройуон үрдүнэн 26 трактор, ик-ки комбайн, 18 автомашинна ыһытыл-лыбыттар. Ити иһигэр Субуруускай ааты-нан колхозка 9 трактор, 10 автомашинна, Ленин аатынан колхозка 9 трактор, 1 комбайн, Эрилик Эристин аатынан колхозка 3 трактор, 5 автомашинна, биэр комбайн, Калинин аатынан колхозка биэр автомашинна, Карл Маркс аатынан колхозка 3 трактор, 2 автомашинна уонна «Сельхозтехника» холбоһугар 2 трактор, биэр автомашинна.

Ленин аатынан колхоз салгытата ту-ругуа быстах үлэлэриг дьоннорго биэс тракторы биэрэн өлдөттөөбүт. Мунна участковой механиктар Флегонтов уонна Собкин ханнык да хонтуруолу олох-тооботтор. Оттон бухгалтерияда ити үлэһиттэр уурайа барымыдарыгар төлө-бүрү оҕорботтор.

Сорох механизатордар үлэ дьосон-ни-лиһэтин көһинин, арыгылаан бары уруулга оҕорон авариялары таһаарал-лар. Кикилэртэн эппиэтинэа ирдэһин букатын мөлтөх туруктаах. Эрилик Эристин аатынан колхозка шофердар Пестерев уонна Осипов аһаһаан иһэн икки автомашинаны сууларын алдыл-лыттар. Карл Маркс аатынан колхозка шофердар Попов В. И. үс автомашинна мотуорун алдыллытыгар баара эрэ 130

солкуобайынан, Шеломов Н. Н. юки туору алдыллытыгар 50 солкуобайы-нан төлөһүттэр.

Государство, колхоз техниканын ха-минизатордар чааһынай малларга от, мас тийдэхтэринэ үгүс курдук арыгы-нан «күндүлэһик» оҥоһуллар. Онтон холуочук, итирэн сылдан киһилэр сал-гымы үлэлээн техниканы алдыталлар, толороллор, ууга түһэрэллэр, холуобу-най буруйу оҕорууга тийэс общестас-най бэрээдэги көһөллөр. Итиннэа со-рох салайааччылар кытаанах көрдө-бүл, хонтуруолу олохтуур онугар, буруйу оҕорбугу механизатордары бөйөһүн коллектналарыгар дүүллээн баран бу-руйдарын сымната сатымаллар, холуобу-най эппиэтинэа тардыбат туһунан олоҕо суох көрдөһүүлэри оҕороллор.

Сорох хаһаайыстыбалар салайааччы-лара билэһэ быһымтынан баар бу-луоһаах техниканын чуолкай ахаа-нын билбэттэр. Списаниага таһаарарга түһэрбит ахталарын бириэмэтигэр би-гэрэттөрбөттөр.

Солхон Сылганнаагы отделениетыгар шофер Сивцев А. Т. подотчетугар 3 ав-томашинна баарытан иккитин алдыл-лыт. Кытаанах отделениетыгар шофер Андреев К. Д. подотчетугар эмнэ 3 ав-томашинна баарытан биэр да үлэлэ-бэт. Ити курдук үгүс механизатордарга иккилии-үстүү техниканы сымарал-лар, ол түмүгэр үгүс техника кинилэр өлөрөр дьылаары тастарыгар, сир аайы алдынан ыһылла сылаллар. Ону үр-бөн саһаас члэс оҕостоллор.

Народнай хонтуруол комитетта техни-каны көрүүгү-харайымы уонна үлэ-титин тупсарар туһунан райсовет сес-сиятын быһаарымын уонна народнай хонтуруол комитетин уураабын толоруу эппиэтинэа суох сыманнаһыт-тарын иһин Субуруускай аатынан сол-хоз директорын Жабалин В. Х., Эрилик Эристин аатынан колхоз председателэ Филиппов Р. А. уонна Карл Маркс а-атынан колхоз председателэ Лыткин В. С. кытаанахтык сөрөттэ уонна ити уураахтары толорор эһи дьаһаллары маладьрыгар соруудахтаата.

Комитет техниканы көрүүгү-хара-йымы уонна үлэлэтинин тупсарыга көрдөбүлү уонна хонтуруолу мөлтөпүт-тарин иһин советох кылабынай инже-неритер Макаров С. П., Ленин аатынан колхоз кылабынай инженеритер Ноев Д. К., Эрилик Эристин аатынан колхоз кылабынай инженеритер Толохов П. Н. уонна «Сельхозтехника» холбоһугун ии-

женеритер Пакин Н. М. быһаар биэр-дэ уонна тахсыт итэ-дэстэри түргэн-ник туоратар дьаһаллары ылтаахтары-на кытаанах эппиэтинэа тардылал-ларын сөрөттэ.

Техниканы көрүүгү-харайыга уонна үлэлэтиигэ эппиэтинэа суох сыманна-һан, сөптөөх хонтуруолу олохтообокко улахан хоромньуну таһаарытырын иһин биридир мйдаах хаһаастарыгар советох Мыраматыады отделениетын ме-ханитар Вахчанен С. А. 110 солкуоба-йынан, Ленин аатынан колхоз Мында-байытаады участкатын механиктар Фле-гонтов Н. С. 127 солкуобайынан, Эри-лик Эристин аатынан колхоз автомех-анитар Кириллин Е. С. 165 солкуобайы-нан уонна ити колхоз участковой ме-ханитар Пестерев К. Н. мй агардаах хаһааһыгар 82 солк. нэчэт оҥоһулуунна.

Комитет, итин тэҕа, госавтоинспек-циянан уонна управление гостехнадзо-рунан хаһаайыстыбалар механиктара уонна диспетчердэр Борисов П. С., Ха-ритонов И. П., Егоров Д. Е., Новгородов Г. Х., Вахчанен С. А., Кривоносов И. Г., Шеломов М. П., Петров Г. Ф., Флегонтов П. П. уонна Ленин аатынан колхоз бырыһыаннаһын уураабынан механик Собакин Н. А. материаллаы эппиэтинэа тардыллыбыттарын өһи-диһиннэа ыла.

Комитет колхозтар председателэрин, советох директорын, кылабынай уонна участковой механиктарын, райсовет сес-сиятын быһаарымын уонна комитет бу уураабын толорууна сибээстээн, мате-риальнай базаны бөдөртөтүүнү, мады бэлэмнээһини 1971 сыллаах промфин-планга көрүнэллэригэр, быйыл бастагы квартал иһинэн бортовой массымналар-га кубулуудуллубут спецавтомашиналары чөлөрүгэр түһэрэллэригэр, ыһыллан үрэллэбит бары тракторлары, автома-шиналары госавтоинспекция уонна гос-технадзор предписаниеларын быһымты-нан 1971 сыл бастагы айтарыгар чөлө-рүгэр түһэрэн үлэлэтэллэригэр уонна бу-руйдаахтары материаллаы эппиэтинэа-ка тардалларыгар соруудахтаата.

Техниканы көрүүгү-харайымы уонна үлэлэтинин тупсарыга хас биригүг са-лайааччыттан көрдөбүлү күһүрдэллэ-ригэр уонна буруйдаахтары кытаанах эппиэтинэа тутта тардач иһэллэригэр, олох кыйаһ чөлөрүгэр түһэриллэр кыада суох буолбут техниканы списа-ниа таһаарар дьаһалы ыһаалларыгар автоинспектор Атласов, гостехнадзор Потапов соруудахтаата.

Редактор Н. П. СИДОРОВ.